

**Protokół z II spotkania konsultacyjnego Zespołu Lokalnej Współpracy
w ramach prac na projektem aktualizacji planu zadań ochronnych
dla obszaru Natura 2000 Bagno Wizna PLB200005**

Rutki-Kossaki, 21 maja 2024 r.

Spotkanie odbyło się w dniu 21 maja 2024 r., w Urzędzie Gminy Rutki (ul. 11 Listopada 7, 18-312 Rutki-Kossaki). Było to drugie spotkanie z cyklu trzech planowanych spotkań konsultacyjnych z udziałem Zespołu Lokalnej Współpracy, dotyczących prac na projektem aktualizacji planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bagno Wizna PLB200005

W spotkaniu wzięło udział 47 osób reprezentujących różne podmioty i instytucje, których działalność związana jest z przedmiotowym obszarem, a także przedstawiciele lokalnej społeczności. W spotkaniu uczestniczyły osoby prywatne oraz przedstawiciele następujących podmiotów /instytucji:

- 1) Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku
- 2) Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
- 3) Podlaski Urząd Wojewódzki
- 4) Urząd Gminy Rutki
- 5) Urząd Gminy Wizna
- 6) Narwiański Park Narodowy
- 7) Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi
- 8) Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Zarząd Zlewni Ostrołęka
- 9) Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Nadzór Wodny w Łomży
- 10) Nadleśnictwo Knyszyn
- 11) Nadleśnictwo Łomża
- 12) Natura International Polska
- 13) Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków
- 14) Towarzystwo Przyrodnicze Dubelt
- 15) Towarzystwo Przyrodnicze „Bocian”
- 16) Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków
- 17) Podlaski Oddział Regionalny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
- 18) Podlaska Izba Rolnicza
- 19) Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa Oddział Terenowy Białystok

Spotkanie rozpoczęł około godziny 10.00 koordynator prac nad projektem PZO Pan Michał Korniluk, który przywitał wszystkich uczestników spotkania, przedstawił przedstawiciele Zamawiającego oraz prelegentów, prosząc następnie o przedstawienie się przybyłych gości.

Wojewódzki Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej
w Białymstoku

Następnie wygłoszone zostały trzy prezentacje, na których zgodnie z planem przedstawione zostały referaty o następującym zakresie tematycznym:

I. Prezentacja 1 (referujący Michał Korniluk)

Przedstawienie postępu dotychczasowych prac nad projektem PZO, w tym:

- przedstawienie Wykonawców i Zamawiającego;
- omówienie procesu planistycznego prowadzącego do sporządzania projektu wraz z zakresem ukończonych prac każdego z trzech etapów;
- kwerenda danych o przedmiotach ochrony;
- przygotowanie danych w standardzie GIS;
- pozyskanie danych z Monitoringu Ptaków Polski GIOŚ;
- przegląd literatury dotyczącej występowania przedmiotów ochrony;
- przegląd literatury dotyczącej preferencji siedliskowych przedmiotów ochrony i zagrożeń;
- pozyskiwanie danych niepublikowanych o przedmiotach ochrony;
- wskazania Programów Ochrony Gatunków, dla gatunków będących przedmiotami ochrony zatwierdzonymi przez GDOŚ (dubelt, kulik wielki, błotniak łąkowy);
- analiza uwarunkowań prawnych.

II. Prezentacja 2 (referujący Tomasz Tumiel)

Przedstawienie wyników dotychczasowych prac nad projektem PZO, w tym:

- weryfikacja listy i statusu przedmiotów ochrony OSO Bagno Wizna;
- źródła informacji o przedmiotach ochrony i aktualny stan zbadania przedmiotów ochrony;
- rozmieszczenie przedmiotów ochrony w obszarze;
- wskaźniki i wstępna ocena stanu ochrony przedmiotów ochrony;
- stwierdzone zagrożenia istniejące i potencjalne;
- zmiany liczebności przedmiotów ochrony OSO Bagno Wizna.

III. Prezentacja 3 (referujący Michał Korniluk)

Bieżące zagadnienia i problemy dotyczące opracowania projektu PZO, w tym:

- geneza geomorfologiczna obszaru;
- proces powstawania torfowisk;
- funkcje torfowisk w środowisku;
- melioracja w OSO Bagno Wizna;
- osiadanie torfowisk na skutek osuszenia;
- zasięg zalewu w obszarze Natura 2000 Bagno Wizna na podstawie obrazowania satelitarnego;
- przedstawienie gatunków najbardziej wrażliwych na osuszenie torfowiska, prace agrotechniczne i wczesne pokosy;
- udział różnych sposobów użytkowania łąk w obszarze;
- problemy zarządzania wodą w obszarze;
- przegląd prawa wodnego w zakresie urządzeń melioracji wodnych;

- cechy zgodnej z prawem wodnym eksploatacji, konserwacji oraz remontów urządzeń melioracji wodnych;
- omówienie jakie prace na urządzeniach melioracji wodnych nie wymagają pozwolenia wodnoprawnego albo zgłoszenia wodnoprawnego (art. 395 prawa wodnego);
- przedstawienie struktury własności i udziału programów rolno-środowiskowo-klimatycznych (RŚK) w obszarze;
- problem suszy rolniczej i potrzeba zarządzania wodą w obszarze w celu ochrony przedmiotów ochrony obszaru i prowadzenie gospodarki łąkarskiej.

Po wygłoszeniu wszystkich referatów rozpoczęła się dyskusja, głównie na temat zarządzania wodą w obszarze oraz potencjalnych konfliktów interesów rolników użytkujących intensywnie oraz tych chcących użytkować zgodnie z programami RŚK. Obecny na spotkaniu lokalni mieszkańcy zwrócili uwagę na potrzebę uwzględnienia w PZO umożliwienia użytkowania łąk zgodnie z wolą właścicieli łąk. Moderator spotkania, Michał Korniluk, wyjaśnił, że zgodnie z prawem i schematem opracowywania działań ochronnych w PZO, wszystkie działania związane z ekstensyfikacją użytkowania łąk będą miały charakter fakultatywny, a więc dobrowolny i zależny od woli właścicieli gruntów. Podkreślił jednocześnie potrzebę zaplanowania na gruntach Skarbu Państwa użytkowania ekstensywnego i utrzymania wysokiego poziomu wody w celu poprawy jakości siedlisk gatunków ptaków, za które Państwo Polskie ma szczególną odpowiedzialność w skali globalnej, zwłaszcza wodniczki, której populacja jest zagrożona wyginięciem, a której około połowa gniazduje w Polsce.

Poruszonym wielokrotnie podczas dyskusji tematem była kwestia przywrócenia na OSO Bagno Wizna zarządzania wodą w urządzeniach melioracji wodnych (rowach i zastawkach), dopasowanego zarówno do potrzeb rolników użytkujących intensywnie, ekstensywnie oraz potrzeb ochrony walorów przyrodniczych i ekologicznych obszaru, zwłaszcza ochrony siedlisk przedmiotów ochrony OSO Bagno Wizna. Zarówno przyrodnicy jak i rolnicy byli zgodni, że w strefie torfowiska istnieje pilna potrzeba wprowadzenia zarządzania wodą w obszarze. Przedstawiciele Gminnej Spółki wodnej w Rutkach zwrócili uwagę, że odbudowa systemu zarządzania wodą wymaga ogromnego wsparcia finansowego i zaapelowali o wsparcie w pozyskaniu takich funduszy, zarówno do RDOŚ jak i Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W dyskusji głos zabrał Prezes Gminnej Spółki Wodnej Dobrzyniewo, wskazując na szereg problemów organizacyjnych i finansowych z jakimi borykają się w Polsce Spółki Wodne. Zwrócił również uwagę na potrzebę lepszej współpracy Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie ze Spółkami Wodnymi.

Moderujący dyskusję Michał Korniluk, zaznaczył, że konieczna jest zmiana podejścia w zarządzaniu wodą na osuszonych torfowiskach i powinna być ona mocno ukierunkowana na retencję wody w celu poprawy jakości siedlisk przedmiotów ochrony OSO Bagno Wizna, ale też w celu zaspokojenia potrzeb rolników.

Spotkanie zakończyło się około godziny 14.00. Przedstawiciele Wykonawcy i Zamawiającego podziękowali uczestnikom za przybycie i aktywny udział w spotkaniu. Szczególne podziękowania

skierowano dla rolników, którzy poświęcili spotkaniu dużo uwagi oraz jakże cennego czasu w okresie intensywnie trwających prac polowych.

Opracował Koordynator projektu Planu

dr Michał Korniluk